

Aan de gemeenteraad van de gemeente Buren
Wetering 1
4021 VZ MAURIK
Erichem, 29-11-2021

Betreft: zienswijze tegen Ontwerp Omgevingsvisie gemeente Buren.

Per email: gemeente@buren.nl

Geachte raad,

Op de website van de gemeente Buren is de ontwerp omgevingsvisie bekendgemaakt. Hierbij maakt GroenLinks Buren haar zienswijze kenbaar over de ontwerp omgevingsvisie. Hieronder zullen wij ingaan op de verschillende onderdelen van de ontwerp omgevingsvisie. Daarbij zullen wij ook aangegeven wat er in onze ogen ontbreekt of gewijzigd moet worden.

Wij verzoeken u dan ook de ontwerp omgevingsvisie gewijzigd vast te stellen. Ook vragen wij u de datum voor vaststelling van de ontwerp omgevingsvisie door de gemeenteraad te verplaatsen naar een later moment. Dit om maximale betrokkenheid van de inwoners mogelijk te maken. Draagvlak van de omgevingsvisie bij de inwoners is essentieel om de komende jaren ambitieus aan de slag te gaan met onze woonomgeving, ons landschap en onze activiteiten.

Wij gaan ervan uit dat u ons van de verdere procedure op de hoogte houdt.

Hoogachtend,

GroenLinks Buren

Mary-Ann Arentz-Bakker
voorzitter

Postadres:
Secretariaat GroenLinks Buren
Erichemseweg 42, 4117 GK Erichem

Zienswijze

1. Algemene opmerkingen

1. Leesbaarheid

De leesbaarheid is matig en veel zinsconstructies zijn rommelig en soms niet te volgen. Legenda's en verklaringen ontbreken of verschillen per kernkaart. Afbeeldingen sluiten op plekken niet aan bij de tekst. Dat maakt interpretatie van de kaarten en het verhaal moeizaam voor inwoners. Er ontstaat ruis en weinig betrokkenheid bij de ontwerp omgevingsvisie. Dat terwijl de dorpenronde een goede start was van het proces.

2. Draagvlak

GroenLinks is van mening dat er te weinig mogelijkheid is voor inwoners om betrokken te zijn bij de ter

inzagelegging van een belangrijk document als de ontwerp omgevingsvisie. Dit terwijl de gemeente Buren pretendeert om inwoners op een hoog niveau te betrekken bij zulke belangrijke processen. Waarschijnlijk zien de meeste inwoners pas bij de uitvoering van toekomstige plannen wat de impact van de ontwerp omgevingsvisie is geweest. In uw beleid pretendeert u het kerngericht werken hoog in uw vaandel te hebben. Dit blijkt volgens ons veel te weinig uit de aanpak van de totstandkoming en besluitvorming van de ontwerp omgevingsvisie. GroenLinks wil op coöperatieve manier de inwoners van Buren betrekken bij het ontwerpen en vaststellen van de omgevingsvisie. In Beusichem heeft Beusichem Leeft in november laten zien dat de kracht van de gemeenschap veel beter ingezet en benut kan worden. Het is de opdracht voor de bestuurders van de gemeente Buren om de kracht van de gemeenschap in te zetten, zo daadwerkelijk stappen te zetten in waardenvolle burgerparticipatie en zodoende de kloof tussen gemeente en gemeenschap te verminderen.

Verzoek

Wij verzoeken u de omgevingsvisie opnieuw te toetsen en aan te passen op correct en begrijpelijk taalgebruik, volledigheid van legenda's bij afbeeldingen en correcte verwijzingen tussen afbeeldingen en tekst. Tevens verzoeken wij u de omgevingsvisie voldoende onder de aandacht van de inwoners te brengen alvorens daarover een besluit te nemen.

2. Evenwichtige groei

1. Wonen

In de omgevingsvisie wordt uitgegaan van *evenwichtige* woningbouw *op maat* in alle kernen, omdat in de diverse kernen behoeften kunnen verschillen. Daarnaast wordt ook rekening gehouden met nieuwkomers (wij veronderstellen inclusief arbeidsmigranten en statushouders). Het wordt echter onvoldoende duidelijk wat de gevolgen hiervan zijn voor de sociale cohesie, het voorzieningenniveau, de verkeersdruk en het landschap. Verder lijkt de omgevingsvisie geen ruimte te bieden voor alternatieve woonvormen in het buitengebied. Als enige reden hiervoor wordt genoemd dat verdere verstedelijking niet gewenst is.

GroenLinks pleit voor een betere onderbouwing van het begrip "evenwichtige groei" m.b.t. woningbouw. Dit om te voorkomen dat in de omgevingsplannen ontwikkelingen uitgewerkt worden die onwenselijk zijn uit oogpunt van sociale cohesie, benodigde voorzieningen en verkeerstechnische en landschappelijke effecten. GroenLinks ziet wel mogelijkheden voor een kwalitatieve omvorming van agrarische percelen in kleine woongebieden (buurtschappen) al dan niet in combinatie met nieuwe natuur en/of waterberging, mits ingepast in het landschap en met goede bereikbaarheid. Dit draagt naar onze mening meer bij aan verbetering van natuur- en milieuwaarden dan verdere schaalvergroting en industrialisering van de landbouw waarvoor in de omgevingsvisie wel ruimte is.

2. Mobiliteit

In de omgevingsvisie wordt terecht een aantal vraagstukken benoemd met betrekking tot mobiliteit, zoals hardrijden, inrichtingsproblemen m.b.t. verkeersveiligheid, menging van verkeersstromen en (gebrek aan) openbaar vervoer. De uitwerking van de visie geeft echter weinig inzicht in de beoogde oplossing van deze vraagstukken. De relatie met het nieuwe Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan van de gemeente Buren (GVVP Buren 2020) is onduidelijk en de daarin gesignaleerde knelpunten worden onvoldoende geadresseerd. Het openbaar vervoer komt in het geheel niet aan de orde, terwijl dit voor een plattelandsgemeente van groot belang is. Ook op de (kwantitatieve) ontwikkeling van automobilititeit mist GroenLinks een brede visie, terwijl dit nogal wat implicaties heeft voor de benodigde infrastructuur (zoals bijvoorbeeld de eventuele verbreding van de Rijnbrug).

GroenLinks pleit voor een brede visie op mobiliteit in de gemeente, waarbij prioriteit wordt gegeven aan

duurzame vormen van mobiliteit en aan verkeersveiligheid. GroenLinks wil een duidelijke keuze t.a.v. vormgeving, functie en gebruik van wegen, aangezien verschillende gebruikers eenvoudig in conflict kunnen komen. Ook maakt GroenLinks zich zorgen over de veiligheid voor het langzaam verkeer in het buitengebied, nu de gemeenteraad besloten heeft de vormgeving van een groot aantal wegen buiten de bebouwde kom te minimaliseren. Dat terwijl fietsers voor de ontwikkeling van recreatie en toerisme zeer belangrijk zijn en de gemeente ook onder de eigen inwoners het fietsgebruik wil stimuleren. In de visie hoort hier duidelijkheid over te zijn en dat missen wij.

3. Bedrijfsterreinen

In de omgevingsvisie wordt gekozen voor het vergroten van de bedrijventerreinen in Beusichem en Lienden. Daarnaast wil men ruimte maken door oude bedrijventerreinen te herstructureren en verduurzamen en ontstaat er ruimte in de zgn. multifunctionele gebieden door hergebruik van voormalige agrarische bedrijven.

De gemeente heeft in het verleden nogal wat grootschalige bedrijvigheid toegestaan in het buitengebied of bij de kernen. GroenLinks is van mening dat herstructurering van bestaande bedrijventerreinen de voorkeur heeft boven uitbreiding en (grootschalige) bedrijvigheid in het buitengebied of tegen kernen aan. Vrijgekomen ruimte zou ten goede moeten komen aan kleine en middelgrote lokale bedrijven waarbij gelet wordt op duurzaamheid, milieueffecten en effecten op het verkeer. Ook vindt GroenLinks dat uitbreiding of plaatsing van bedrijven, zeker in het buitengebied, een positief effect moeten hebben op de klimaatadaptatie en biodiversiteit en daarbij een wezenlijke bijdrage moet leveren aan de circulaire economie. Nieuwe en/of grote bedrijven zijn beter op hun plek op regionale bedrijventerreinen.

Verzoek

Wij verzoeken u de omgevingsvisie op de volgende punten te herzien:

- een betere uitwerking van het begrip “evenwichtige groei” met betrekking tot woningbouw, met name waar het de huisvesting van nieuwkomers betreft
- meer ruimte voor alternatieve woonvormen in het buitengebied
- een betere uitwerking van de visie op mobiliteit, met name op het gebied van verwachte automobilititeit in relatie tot benodigde infrastructuur, openbaar vervoer en verkeersveiligheid in relatie tot concurrerend weggebruik
- scherpere keuzes waar welke bedrijfsmatige ontwikkelingen plaats mogen vinden en onder welke voorwaarden, zodanig dat deze ontwikkelingen een werkelijke bijdrage leveren aan de totstandkoming van de circulaire economie.

2. Gezonde en veilige leefomgeving

1. Gezondheid

De omgevingsvisie gaat in op de negatieve effecten die overschrijding van milieunormen kan hebben op de fysieke en mentale gezondheid van mensen. GroenLinks vindt dat de gemeente Buren weinig ambitie toont in het verbeteren van milieuwwaarden op het gebied van geluid, lucht en licht en dat overschrijding van milieuregels veel te makkelijk geaccepteerd wordt. De handhaving is met een ‘laissez-faire’ houding, met als het gevolg dat schadelijke effecten gedoogd worden door de gemeente.

Een goed beleid staat of valt met een geloofwaardige handhaving. Dat blijkt niet uit de visie.

GroenLinks vindt het essentieel dat voor handhaving kaders geschetst worden.

2. Veiligheid

De omgevingsvisie geeft terecht aan dat de verkeersveiligheid en risico's als gevolg van klimaatverandering

punten van zorg zijn in de gemeente. Het ontbreekt echter aan een visie op de aanpak hiervan.

Verzoek

Wij verzoeken u de omgevingsvisie op de volgende punten te herzien:

- Duidelijke doelstellingen opnemen op het gebied van milieuwaarden en een helder kader voor de handhaving daarvan bij toekomstige omgevingsplannen
- Een beter uitgewerkte visie op het gebied van verkeersveiligheid in samenhang met het Gemeentelijk Vervoers- en Verkeersplan
- Een beter uitgewerkte visie op het gebied van veiligheid in relatie tot klimaatverandering

3. *Sterke voorzieningen*

In de visie wordt erkend dat laagdrempelige sociale voorzieningen belangrijk zijn. GroenLinks gaat ervan uit dat dit in de omgevingsplannen wordt geconcretiseerd. Dat geldt zowel voor de ontmoetingsplaatsen als voor de plannen voor winkels, sport, zorg en cultuur. Voor evenementen mist GroenLinks een visie op de effecten op natuur en milieu (geluidsoverlast).

Verzoek

Wij verzoeken u de omgevingsvisie op de volgende punten te herzien:

- Een beter uitgewerkte visie op de effecten voor natuur en milieu (geluid, afval) bij evenementen

4. *Multifunctionele gebieden*

De beschrijving van deze gebieden is over het algemeen vaag en niet ingekaderd. De bijgevoegde afbeeldingen laten veel ruimte voor verschillende interpretatie. GroenLinks wil een beter kader en een betere omschrijving in de ontwerp omgevingsvisie zien. De gedachte dat (nieuwe) economische activiteit in de multifunctionele gebieden (financieel) zonder meer zal bijdragen een fraaier landschap en betere milieu- en natuurwaarden is wat GroenLinks betreft niet realistisch. Er bestaat een grote kans dat er in deze multifunctionele gebieden verrommeling van het landschap, overschrijding van milieuwaarden en verdere achteruitgang van de natuurwaarden plaats gaat vinden en daar willen we juist van af! Daarbij geeft het ontwikkelaars te veel ruimte en GroenLinks wil juist inwoners de ruimte geven.

1. Landbouw

GroenLinks vindt dat vrijgekomen agrarische grond en gebouwen niet per definitie moeten worden ingevuld met economische activiteiten; waar dit wel gebeurt zullen criteria moeten worden toegepast die overlast voor omwonenden en verslechtering van natuurwaarden beperken of beter nog: voorkomen. Verdergaande verstedelijking van het buitengebied is geen wens, verdergaande industrialisering ook niet!

Er is al sprake van een overschot aan lege bedrijfsgebouwen, dus is terughoudendheid gewenst met het bijbouwen van nog meer bedrijfsgebouwen; als dit nodig is (bijvoorbeeld i.v.m. een bredere functie van de landbouw) moet ook gekeken worden naar bruikbaarheid op langere termijn. In regionaal verband zou gedacht kunnen worden over een sloopfondsregeling.

2. Recreatie

In de omgevingsvisie is sprake van ontwikkeling van extensieve route gebonden recreatie. De tekst en illustraties maken onvoldoende duidelijk om welke routes het gaat en binnen welke kaders deze ontwikkeling kan plaatsvinden (met als enige uitzondering dat het de landbouw niet mag hinderen). Ook mist GroenLinks een verbod op het kappen van hoogstamboomgaarden. Deze zijn kenmerkend voor de Betuwe en daarmee van betekenis voor de ontwikkeling van recreatie en toerisme.

3. Biodiversiteit.

Investeren in biodiversiteit is geen keuze maar noodzaak! GroenLinks mist de urgentie om de verbetering van landschap en biodiversiteit te organiseren. GroenLinks wil niet toestaan dat ontwikkelingen in de multifunctionele zones ten koste gaan van natuurwaardes, maar juist een visie waar ontwikkelingen gepaard gaan met verbetering van die waardes.

4. Klimaatverandering

Wij vinden dat het reserveren van gebieden voor waterberging en waterbeheer niet vrijblijvend mag zijn; de gemeente moet hier met de omgevingsvisie sturend in optreden en de prioriteit hiervan onderkennen. De genoemde blauwe zones zijn nergens op een kaart terug te vinden en dat is verontrustend.

“Kleinschalige” zonnevelden (met spreekt over 10, bedoeld wordt waarschijnlijk ha) zijn niet wenselijk: in komgronden beperken ze het weidevogelgebied (dat men toch al niet wil uitbreiden vanwege de landbouw) en nemen schaarse landbouwgrond in, in oeverwalgebied lijkt landschappelijke inpassing bij velden van deze grootte t.o.v. de dorpen een schier onmogelijke opgave. Kleine, innovatieve toepassingen, zoals zon op water, kunnen onderzocht worden met als voorwaarde dat ze bijdragen aan verbetering van de natuurwaarden op de betreffende lokatie.

5. Multifunctionele dorpenzone

GroenLinks vindt dat deze aanduiding in de ontwerp omgevingsvisie niet duidelijk is uitgewerkt en dus voor verwarring zorgt. Dit geldt zowel in kwantitatieve zin (de grootte van de zone t.o.v. de betreffende kern) als kwalitatief (de aard van de toegestane functies in die zone). Zo heeft GroenLinks bezwaar tegen het bebouwen van percelen waar nu nog geen bebouwing is en het gebruik van grote oppervlakten landbouwgrond ver van de dorpskern voor allerlei soorten bedrijven. Deze aanduiding verdient nadere uitwerking en heldere uitleg.

Verzoek

Wij verzoeken u de omgevingsvisie op de volgende punten te herzien:

- Beter inkadering van het begrip ‘multifunctionele gebieden’, waarbij ruimte wordt gemaakt voor die activiteiten die bijdragen aan een verbetering van landschap, milieu- en natuurwaarden
- Een bredere visie op het vrijkomen en hergebruik van agrarische gronden en gebouwen
- De mogelijkheid om recreatieve voorzieningen te ontwikkelen bij woonkernen of in het buitengebied hebben in de visie te weinig kaders op het gebied van verkeersoverlast, aantasting van natuurwaarden en milieulast (geluid).
- Een verbod op het kappen van hoogstamboomgaarden
- Een herplantplicht bij het kappen van bomen in het algemeen
- Waterberging en beheer dient expliciet ruimte te krijgen in de omgevingsvisie.
- Zonnevelden in de komgronden zijn niet wenselijk; kleine (<10 ha), innovatieve toepassing van zonnevelden op de oeverwallen kan ruimte krijgen voor zover dit landschappelijk ingepast kan worden en bijdraagt aan de natuurwaarden op de betreffende locatie.
- de mogelijkheden voor bedrijvigheid in multifunctionele dorpenzones moeten beter worden uitgewerkt en ingekaderd om verdere verrommeling van het landschap te voorkomen.

5. Kernkwaliteit- en activiteiten

1. Landbouw

De gemeente zet grootschalige internationaal georiënteerde agribusiness centraal in haar visie. Dit is echter

al lang geen vanzelfsprekendheid meer en zou dan ook niet het uitgangspunt mogen vormen van de omgevingsvisie. GroenLinks mist een vergaande prioriteit voor duurzaamheid in de landbouw. Met name op het gebied van duurzame fruit- en laanboomteelt en melkveehouderij is nog het nodige werk te verrichten, zeker als rekening wordt gehouden met de voorgenomen drinkwaterwinning in onze gemeente. Het enthousiasme waarmee onze agrarische natuurverenigingen worden benaderd maakt duidelijk dat er voldoende animo is om hiermee aan de slag te gaan. Ook de beoogde kleinschalige recreatie in het buitengebied is hierbij gebaat. De ontwerp omgevingsvisie lijkt dit proces echter op een aantal punten eerder te hinderen dan te ondersteunen:

- Schaalvergroting en internationale oriëntatie zijn geen vanzelfsprekendheid meer, zeker niet voor de langere termijn waarop de omgevingsvisie zich richt; voor een vitale landbouwsector moet gewerkt worden aan andere verdienmodellen
- Niet grondgebonden teelten horen niet thuis op landbouwgrond, ook niet tot 1,5 ha; er zijn zwaarder wegende ruimteclaims dan dat.
- het ontbreekt aan een visie op het combineren van landbouw en energievoorziening (denk aan bijv. zonnepanelen op bedrijfsgebouwen of boven zacht fruit)
- het ontbreekt aan een visie op het gebied van voorgenomen drinkwaterwinning en een betere volksgezondheid en biodiversiteit enerzijds en toepassing van gewasbestrijdings-/beschermingsmiddelen anderzijds
- In de omgevingsvisie is op geen enkele wijze onderkend dat in de gemeente archeologische waardevolle gronden aanwezig zijn.
- bedrijven die grootschalige logistieke voorzieningen vragen horen niet thuis langs klein landweggetjes maar aan goed ontsloten N-wegen
- het gaat niet alleen om landschappelijke inpassing van agrarische bedrijven, maar ook om de impact die zij hebben op de totale ecologie inclusief het leefklimaat van de inwoners
- de aanname dat bemesting met vaste mest per definitie leidt tot een betere bodemkwaliteit is wel heel naïef. Betere biodiversiteit vraagt om verschraving van onze toch al overbemeste graslanden (iets waar binnen de agrarische natuurverenigingen overigens al lange tijd aan gewerkt wordt). De hoeveelheid geproduceerde mest zal uiteindelijk toch echt omlaag moeten.
- bescherming van vee tegen hittestress vraagt niet alleen om koelere stallen maar ook om meer bomen.
- doorontwikkeling van niet-grondgebonden veehouderij betekent doorgaans: meer dieren. Dat kan niet de bedoeling zijn, ook niet als dat (deels) gecompenseerd wordt met “maatschappelijke tegenprestaties” als luchtwassers, meer dierwelzijn en fraaie landschappelijke inpassing. De veronderstelling dat alleen in de nabijheid van kernen en erkende natuurgebieden een probleem bestaat is kortzichtig. We zullen andere oplossingen moet bedenken om deze boeren van een fatsoenlijk inkomen te voorzien.
- ook met veehouders zonder ontwikkelingsplannen zal het gesprek aangegaan moeten worden over minder uitstoot, meer dierwelzijn en verbetering van de ecologische en klimatologische omstandigheden

2. Recreatie

De omgevingsvisie voorziet in ontwikkeling van (verblijfs-)recreatie in de uiterwaarden. Deze gebieden zijn grotendeels beschermd en deze bescherming zou dan ook prioriteit moeten krijgen. Recreatieve mogelijkheden in de uiterwaarden kunnen ruimte krijgen mits de natuurwaarden van deze gebieden in de omgevingsvisie worden veiliggesteld en er geen verkeers- of geluidsoverlast ontstaat voor de inwoners. Dit geldt eveneens voor ontwikkeling van recreatie in multifunctionele zones. Een voorbeeld is de recreatieve ontwikkeling bij de steenfabriek in Maurik, waarbij naar onze mening de door de gemeente gewenste economische ontwikkeling ten koste gaat van natuurwaarden, biodiversiteit ende druk op het buitengebied door aantrekkend verkeer op niet geschikte buitenwegen.

Grootschalige recreatieve voorzieningen (buiten de al bestaande) passen sowieso niet binnen het concept van “bescheiden bruis” zoals verwoord in (Rapport toekomstoriëntatie, Berenschot), inzet op kleinschalige (verblijfs-)recreatie (B&B 's, kleine campings) is meer op zijn plek, levert meer op voor de inwoners en geeft in meerdere opzichten minder overlast. Het is immers maar de vraag of grootschalige verblijfsrecreatie bijdraagt aan de lokale economie; als voorzieningen op het park aanwezig zijn zou dat wel eens erg beperkt kunnen zijn en verdient alleen de ondernemer eraan.

3. Natuur

Het beschermen van natuurwaarden wordt in de omgevingsvisie vooral gedreven vanuit economische belangen: de natuur wordt beschermd en verbeterd zolang dit de landbouw niet hindert en/of nieuwe economische activiteitenruimte geeft. De natuur wordt daarmee de sluitpost van de begroting. GroenLinks wil dat bescherming van natuurwaarden serieus genomen wordt en dat dit geborgd is in de omgevingsvisie, ook als daarmee geen economisch belang gediend wordt (of dit mogelijk zelf hindert):

- Weidevogels verdienen bescherming, ook buiten de op de kaart aangemerkte gebieden (die overigens niet goed zijn ingetekend). Er kan, samen met de agrarische natuurverenigingen, best tot overeenstemming gekomen worden met de agrariërs in de komgronden over hoe dit aan te pakken. Landbouwontwikkeling, mits daar met een brede blik naar gekeken wordt, hoeft niet strijdig te zijn met bescherming van weidevogels. Herstel van de weidevogelpopulatie vergt goede afspraken over grondgebruik, soorten teelt, waterhuishouding en gebruik van bestrijdingsmiddelen. De omgevingsvisie dient kaders te scheppen waarbinnen dit herstel tot bloei kan komen.
- Landbouw, recreatie en natuurbeheer kunnen samengaan mits hier goed over nagedacht wordt en partijen samen willen werken. De Vereniging Nederlands Cultuurlandschap heeft hier ervaring mee waar we iets van kunnen leren.
- Landgoederen en kleinschalige woonvormen in combinatie met nieuwe natuur en/of waterberging kunnen prima bijdragen aan verbetering van natuurwaarden, ook in het buitengebied.
- Bij alle ontwikkelingen in het buitengebied is een toets op de effecten op milieu-, natuur- en landschapswaarden op zijn plaats
- In de omgevingsvisie dient de bescherming van kwetsbare natuur geborgd te zijn (dit geldt zowel de Natura2000 en GNN-gebieden als overige kwetsbare natuurgebieden als het Tichelterrein en het Soelense Bos) en dient er een perspectief geschetst te worden over wat dit betekent voor aanwezige c.q. nieuwe activiteiten in of bij deze gebieden.
- Het groenblauwe netwerk vraagt herstel en versterking: dit zou expliciet in de omgevingsvisie terug moeten komen

4. Energie

De omgevingsvisie geeft wat betreft de energietransitie weinig houvast over hoe de beoogde doelstelling behaald kan worden en welke ruimteclaims daaruit voortvloeien. Er wordt vooral gerekend op zon op daken, het stimuleren van isolatie en een enkel grootschalig zonnepark. Alleen kleine windmolens lijken acceptabel, terwijl er daar voor dezelfde hoeveelheid energie veel meer van nodig zijn (met alle gevolgen voor het landschap en de vogels). De warmtetransitie komt er nog magerder af. GroenLinks mist een brede visie op de energietransitie en de impact die dit op andere ruimtelijke ontwikkelingen heeft (denk bijv. aan drinkwaterwinning in relatie tot geothermie).

Verzoek

Wij verzoeken u de omgevingsvisie op de volgende punten te herzien:

- In de visie op landbouw beter rekening houden met reeds ingezette ontwikkelingen als klimaatverandering, afnemende biodiversiteit, problemen op het gebied van volksgezondheid en doelstellingen op het gebied van drinkwaterwinning en recreatie en daartoe een circulaire, natuurinclusieve landbouw als uitgangspunt hanteren
- Ontwikkeling van recreatie in de uiterwaarden en in multifunctionele zones in te kaderen wat betreft bescherming van natuur- en milieuwwaarden.
- Bij de ontwikkeling van recreatie inzetten op kleinschalige recreatieve voorzieningen; grootschalige recreatieve voorzieningen passen immers niet in het concept van “bescheiden bruis”
- Bescherming en verbetering van natuurwaarden, klimaatadaptatie en de overgang naar een circulaire economie als randvoorwaarde hanteren voor de in de omgevingsvisie geschetste ontwikkelingen op het gebied van economie (inclusief landbouw), recreatie, woningbouw, mobiliteit en energievoorziening.

- Een betere uitwerking van de beoogde energietransitie met een duidelijke onderbouwing hoe de te nemen maatregelen bijdragen aan de te behalen doelen en wat dit voor impact heeft op de ruimte in relatie tot andere ontwikkelingen.